Ч. 61 (13.010). Львів, неділя 20. березня 1932. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 14·00 „
Піврічно 28·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

СПАДЩИНА МАЗЕПИ.

300-літні роковини народин Гетьмана.

Чому Европа нас випередила? — Полтавський бій і більшовизм. — Самодержавна реакція. — Муром від Европи. — Відокремлення двох народів. — Історичні паралелі.

Культ Мазепи, якого трьохсотліття дня народження святкують українці 20. березня, постійно зростає, можнаб сказати разом зі зростом нашого національного руху. Цей культ задовольняє національну потребу історичного втілення змагань українського народу до державної самостійности.

Уже після першої революції 1905 року московські чорносотенці охрестили українських сепаратистів мазепинцями. І в цьому була глибока історична правда, яку українці, на жаль, часто розуміли як обраву.

У національній українській революції 1917—1920 р. ідейна спадщина Мазепи доходить лише повільно до свідомости державних керманичів і остаточно скристалізовується запізно для її здійснення. Незрозуміла це на перший погляд обставина, що в нашім національно-культурнім житті, зокрема в літературі, постать останнього великого гетьмана України займає належне йому місце значно пізніше, ніж у інших народів.

Карло XII. і Мазепа, два політичні генії початку XVIII. століття стояли на десятки років перед своїми сучасниками і тому вони лишились незрозумілими, самотними й нарешті переможеними.

Соціяльно-політична, европейська ідея Мазепи стала зрозумілою для заходу раньше, ніж його національно-державна ідея для українців тому, що західні народи розвивались нормально, а наш національний розвиток стримувала московська неволя. Не лише сама велич національної та особистої трагедії Мазепи притягала увагу західно-европейських письменників до нього, а й переломова доба соціяльно-політичного життя Европи, в центрі якого він стояв.

Не приблишимо, коли скажемо, що значіння історичного звороту, зазначеного Полтавським боєм, перевищив хіба післявоєнний вибух більшовизму на сході Европи. Історичний-же звязок між початком XVIII. століття та подіями 200 пізніше значно більший, ніж загально думають.

Полтавський бій рішив не лише долю України, він зазначив також і напрямок пізнішого історичного розвитку Европи. Біля Полтави боровся захід проти сходу, европейська культура проти московського варварства; і варварство перемогло, бо Карло XII. і Мазепа не знайшли підтримки і зрозуміння між тодішніми европейськими політиками. Карла XII. вважали авантурником і фантастом, а війну Швеції проти Московщини льокальними порахунками за побережжя Балтику.

Від того часу самодержавна реакція московської Росії кидає свою лиховісну тінь на ціле політичне життя Европи. Через Україну стала Московщина близьким сусідом европейських держав і московські самодержці, спираючись на сотні тисяч модерно узброєних кріпаків, ставали нераз рішаючим чинником в европейських суперечках. Московськими реакційними впливами можна зясувати зріст багатьох соціяльно-політичних недуг Европи, що пхали Европу до війни та причинилися до її післявоєнного лиха.

Коли більшовизм є досі найбільшим виявом московського імперіялізму і деспотизму, то Петро I. є безсумнівним прабатьком московських більшовиків. Він витворив всі історичні передумови, які протягом двохсот літ довели до більшовизму. Він дав початок жахливому контрастові між високим ступнем західно-европейської техніки та безмірно низьким інтелектуальним рівнем широких московських мас, який так вражає у сучасній Радянщині. Він завів уперше примусові методи европейських реформ, які в найвищім ступені їх розвитку дали ґрандіозну карикатуру західно-европейського соціялізму на московський лад. А що головне, Петро I. справжній творець московської вязниці народів, що загородила з[…] страху і для самих москалів усякий шлях до соціяльного поступу.

Полтавський бій витворив між Московщиною та Україною таку безодню, що ціле століття пізніше не будували ніяких мостів і ніякого мирного звязку між ними. Безмірне історичне значіння Мазепи для України полягає в тім, що він лишився до кінця свого життя вірним ідеї української самостійности, не зробив ніякого кроку до помирення чи порозуміння з Московщиною. Як втілення ідеї самостійности української держави постать Мазепи станула на століття величнім дороговказом серед шляху нашого народу.

Шлях, яким попрямував історичний розвиток українського народу після полтавського бою, був, не зважаючи на змосковщення більшости української інтелігенції, настільки відмінний від московського, що ці два народи органічно властиво не стикалися протягом двохсот років. Лише цим можна пояснити незвичайно характеристичне історичне явище, що відносини, в яких опинились Московщина та Україна після розбиття Росії, навіть у подробицях подібні до відносин, в яких перебували ці країни у початку XVIII століття.

Ми бачимо тут той-же самий союз України зі заходом у боротьбі проти московського сходу, теж саме незрозуміння московської небезпеки у західних державах, туж саму тимчасову поразку осамотненої України, той-же самий раптовий зріст московського деспотизму на кошт України, теж саме гарячкове озброєння міліонів московських невільників модерними засобами знищення, туж саму загрозу европейській культурі.

Отже нема дива, що ідейна спадщина Мазепи має для нас саме тепер таку велику національно-політичну вартість, що трагічна постать великого українського гетьмана віджила, що дух його пробудився в міліонах українського народу. Події зперед двіста літ наближаються до нас у нашій уяві, й бої з часу недавньої української національної революції здаються нам безпосереднім продовженням полтавського бою.

Велика ріжниця між початком XVIII. століття і нашим часом та, що розвиток економічних та соціяльно-політичних відносин тепер удесятеро скорший, ніж тоді, що тепер не істнує таке відокремлення поодиноких держав та народів, як двіста років тому.

Боротьба поневолених народів Радянщини на чолі з Україною стала поважним, постійним чинником на сході Европи, з яким світ мусить рахуватися. Українці доказали свою незломну віру в домагання державної самостійности протягом двіста років. Нині українці домагаються від світа цього самого, що Карло XII. прирік Мазепі.

Відомо, що Петро I. став в останнім часі популярною історичною особою між більшовиками, нема сумніву, що й культ Мазепи шириться на Україні невпинне.

М. Данько.

Зріст зацікавлення чужинців

Україною та українськими справами.

Цикль відчитів чужинецьких учених в „Українськім Науковім Інституті“ у Берліні.

Берлін, 12. березня 1932.

„Український Науковий Інститут“ у Берліні уладив впродовж останніх тижнів цілу низку цікавих викладів у німецькій мові, що тішилися дуже значною, як на берлінські обставини, фреквенцією, зібрали велике число добірної чужинецької публики, і що найважніше, зробили дуже добре враження і добором тем і рівнем викладу. З виїмком українських викладчиків д-ра Мірчука, що мав відчит про передумови ленінізму і д-ра Драбатого, що подав цікаві причинки до історії нашого пасічництва, викладали самі чужі сили, і то здебільша на українські теми.

Серія зимових викладів УНІ зачалася відчитом фінської письменниці й публіцистки, д-ра Ади *Норни*, про шлях фінського народу до незалежности. Референтка, відома зрештою із щирих симпатій до самостійницьких змагань українського народу, які й підкреслила у вступі до свого реферату, змалювала коротко, але яскраво довголітні заходи Финляндії здобути собі повну незалежність та зокрема подрібніше подала історію останнього десятиліття, яке виявило великий зріст національно-державних ідеалів і кристалізацію фінської національної думки. Окреме місце присвятила прелегентка характеристиці фінського ляпуанського руху та його протибільшовицьким тенденціям.

Виклад п. Норни, яка м. ін. займає місце шефа пресової служби у финляндському посольстві у Берліні, стягнув також значне число фінської публики, що з великим зацікавленням розпитувала після викладу про сучасне положення на українських землях.

Прегарну несподіванку зробив українцям проф. мінстерського університету й директор тамошнього славянського семинара, д-р К. Г. *Маєр*, своїм незвичайно цікавим і цінним викладом про *„Україну в польській романтиці“*. Проф. Маєр, відомий віддавна [?] своєї прихильности до України й українського народу та зацікавлення українською мовою і літературою, — проф. Маєр читатиме м. ін. цього року в семинарі вибрані твори з української літератури, — дав у своєму півтора-годинному, прегарно вислошеному викладі, надзвичайно пластичний та вірний, для численно зібраної чужої публики здебільша новий погляд на вагу України для пізнання культури славянського світа. Проф. Маєр схарактеризував українські землі як велике й невичерпане джерело, в якому сплилися в одну животворну цілість східні византійські елементи з західними европейськими впливами, щоби розплистися опісля на північ і захід і дати стільки цінного з одного боку російській, з другого боку польській культурі й літературі. Український центр на лінії Київ—Львів з його „Словом о полку Ігоревім“, його літописами, історичними переказами й думами, з його живим зацікавленням новими культурними течіями заходу, з його науковими й мистецькими цінностями, треба, на ґадку проф. Маєра, вважати — побіч чеського центру — найважнішим славянським культурним осередком. Той центр виявив впродовж століть велику притягаючу й позитивну силу для найближчих українських сусідів, зокрема ж для москалів і поляків. Прелеґент займився у своєму викладі характеристикою українських впливів на польську літературу й подрібно розглянув літературну діяльність польських романтиків, які в українському життю або бодай на українській території шукали тем до своїх поетичних творів. Кінець викладу присвятив проф. Маєр [?] мистецьки переведеній аналізі українських елементів у трьох представників т. зв. „української школи“ в польській літературі (Мальчевський, Гощинський, Залеський), тримаючи до кінця слухачів у дивному, приємному напруженню, що закінчилося щирими й горячими оплесками. Дуже добре, що „Укр. Наук. Інститут“ хоче в найближчому часі оголосити друком виклад проф. Маєра, бо тоді ширші кола зможуть приключитися до вдячних слухачів авдиторії берлінського університету.

Останнім в черзі викладав в „Інституті“ проф. саскатунського університету в Канаді, д. Гео Симпсон, що приїхав на довший побут до Европи, щоби подрібно зайнятися дослідами новоі східно-европейської історії та зокрема перестудi-

…ювати українську історію й літературу. Проф. Симпсон, який до речі готовить до друку переклад історії України Грушевського на анґлійську мову, подав прегарний, обєктивний, але теплом симпатії навіяний образ життя й буття канадійських українців, з якими мав нагоду часто зустрічатися у своїй педагогічно-науковій та громадянській діяльності. Проф. Симпсон представив спершу історію української кольонізації в Канаді та потім змалював сучасний стан канадійських українців, що в скорому часі, із скромних початків, доробилися, не зважаючи на всілякі трудноші, поважного місця в канадійському життї і здобувають собі чим раз більше значіння й сили, чого найкращим доказом можна вважати делеґування українця, посла Лучковича на міжпарляментарний зїзд у Букарешті, де він заступав не тільки Канаду, але й Британську Імперію.

Після викладу проф. Симпсона відбулася ще й дискусія, у якій брав м. ін. участь анґлієць проф. Гамільтон, що теж довший час перебував між канадійськими українцями.

З. Кузеля.

Важкий час важкого промислу.

НАПРУЖЕНА СИТУАЦІЯ НА ПОЛЬСЬКОМУ ГОР. ШЛЕСЬКУ

(У районі Домброви і Кракова. — Гор. Шлеськ, цвинтарище і бузьки на димарях. — Зачиняють копальні і гути. — За „тарифу". — Кляпа безпеченства).

Страйк гірників у домбровському і в краківському басейні врешті покінчився. Обіцяна матеріяльна поміч анґлійських гірників — до речі незначна — не викликала одушевлення серед страйкуючих шахтярів. Вони збагнули, що за цим хитро продуманим „фінансуванням" страйку вкриваються еґоїстичні цілі конкурента. Самовільна експльоатація верхних покладів вугля у т. зв. „біда-шахтах", яку так промисловці як і поліція мусіли толерувати, аби не довести до проливу крови, не могла теж забезпечити матеріяльно робітництва. Надії на страйкову солідарність інших районів не здійснилися і мабуть під враженням невдачного ґенерального страйку 16. ц. м. настрої страйкуючих гірників остаточно заломились.

Гор. Шлеськ — хоч і не солідаризувався активно із гірниками зі згаданих сусідніх басейнів і не приступив до страйку, — живе весь час у **дуже напруженій атмосфері.** Меншання добуття вугілля йде вже в сотки тисяч тон, бо добувати його більше — значить маґазинувати на „галдах" без надії на збут. Це й є найбільша турбота „вугляних баронів", — заграниця все менше питає за польським вуглем, а край теж через дампінґові ціни і загальну скруту обмежується в його комсумції. Вже в січні поємність краевого ринку зменшилась на 150 тисяч тон проти грудня.

З уваги на те, що „демобілізаційний закон" утруднює редукцію робітничих рук, промисловці помагають собі тим, що впроваджують т. зв. турнусові відпустки (1 місяць в році примусового безплатного безробіття), а то взагалі замикають копальні. **Місцева преса порівнює Гор. Шлеськ з великим кладовищем** і дотепно зазначує, що небавом на вигаслих димарях та шахтарських вежах копалень і гут бузьки порозстелюють свої гнізда...

За останні тижні зголосили власники копалень у демобілізаційного комісаря нові петиції на замкнення девятьох копалень. Колиб до того дійшло, то армія безробітних побільшилась би на близько 30 тисяч людей, тільки гірників. А гутники?

Гути від місяців уже ледви „веґетують". Можливости збуття за кордоном польських залізно-сталевих виробів рівняються майже нулі (з Рад. Союзом не вдалось навязати наново взаємин через резерву польського уряду в уділенні ґарантій). Через те гути стоять просто в обличчі ліквідації.

Зясована вище ситуація утруднюватиме в великій мірі боротьбу гірників та гутників за соціяльні права, що їх вони добули раніше, за тзв. „тарифову умову", яку якраз тепер із новою силою будуть мусіти почати. Велика подача праці, як теж важка змора безробіття примушує гор.-шлеський робітничий світ усе більше поступатись у своїх правах. Ось і умові працьовники тяжкого промислу мусіли тепер погодитись на 10 відс. знижку платень на основі однобічного арбітражового вирішення (їхні судді опустили засідання). Ще щасливо їм обійшлось, бо промисловці домагались 21 відс.

Одночасно **з моментами соціяльної небезпеки,** яка все більше релєфно зарисовується на південному заході Польщі, виринає ще один небезпечний момент, а саме, **пасивність торговельного білянсу.** Це справа, якої не можна легковажити. Тому нічого дивуватись, що весь господарський світ Польщі з задержаним віддихом слідкує за переговорами, які веде саме уряд із німцями, надіючись, що врешті отвориться „кляпа безпеченства".

В. Север.

Комітет 19-ьох Союзу Народів

обмірковує справу китайсько-японського конфлікту.

ЖЕНЕВА, 18. III. ПАТ. Швайцарська телеграфічна агенція повідомляє: Комітет 19-ьох зібрався вчора під проводом Гіманса на перше публичне засідання при участи представників Японії й Китаю. Предсідник ствердив, що воєнна акція біля Шанґаю припинилася й розпочалися переговори про розєм. Мін. Сато висловив надію, що ці переговори скінчаться вже в найближчих днях. Китайський делеґат Єн запротестував проти цього, що Японія висуває при тих переговорах політичні умовини, як нпр. припинення бойкоту, коли тимчасом Союз Народів без якихнебудь застережень зажадав припинення ворожої акції. Предсідник Гіманс відповів, що вважає домагання Японії пропозицією, а не політичними умовинами, які стояли би справді в суперечности з резолюціями Союзу Народів. До заяви Гіманса прилучився Сато.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. БЕРЕЗНЯ 1932.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Моріс Равель.

(З нагоди композиторського концерту).

Львів може гордитися: його відвідав найвизначніший представник сьогоднішньої французької музики і один з найбільш відомих композиторів світа, Моріс Равель. Він належить до тих нечисленних творців, яким щаслива зоря успіху й слави світить від самих початків творчої праці. Вихованець париської консерваторії. У часах, коли великий Дебюссі завоював уже своїми творами Францію й почав чимраз сильніше впливати ними на всю Европу, Равель зразу стає під прапор нового стилю, стає — за життя Дебюссі — разом із ним борцем за імпресіонізм, а після смерти Дебюссі, лишається найвизначнішим його представником. Коли згадати, що ледви чи який другий стиль у всесвітній історії музики так легко й скоро завоював собі право громадянства як імпресіонізм — й коли не забути ще й те, що саме для Франції першого 25-річчя нашого століття імпресіонізм став просто стилем національного значіння (легкість форми, барвистість оркестрової палітри, химерність мотивіки, чисто париська „ароматність" цілости — ось його типічні прикмети) — тоді не важко зрозуміти, чому Равель, який усі ці прикмети стилю єднає якнайкраще, став його виразником і представником нинішньої французької музики.

Його творче надбання у порівнанні з іншими представниками всесвітньої музики — Штравсом чи Стравінським — дивно мале. Дві невеличкі опери, балет, декілька оркестрових і камерних творів, чотири-пять зшитків фортепянової музики, стільки-ж й вокальної — і все. Але ніде правди діти: всі без винятку твори здобули собі велику популярність й увійшли у постійний репертуар оркестр, камерних ансамблів й піяністів усього світу.

Але теж ніде правди діти, що силою свого творчого таланту, значінням кожного твору зокрема Равель далеко уступає своїм співучасникам — Штравсові чи Стравінському. В ніодному з його творів не можна найти тої геніяльної іскри справжньої глибини, не можна добачитись тої епохальної вартости, як — взяти наприклад — у „Сальоме" чи „Свяченій Весні". Все воно гарне, приємне, миле, запашне, — але врешті-решт: тісточко. А ніяким тісточком не можна заступити — хліба.

У симфонічному концерті влаштованому Т-вом Прихильників Музики й Опери, — за що йому належаться слова найвищого признання — чули ми старші твори Равеля як „Гріб Куперена" та „Вальс" і найновіші — фортепяновий концерт і Болеро. З них — на наш особистий погляд — найцікавіші твори перший та останній. В сюїті „Гріб Куперена" (для малої орхестри) майстерна композиторська робота: безліч імітацій, дотепних канонічних зворотів, усе скрите в ажурній орхестровці. Мимоволі приходить у голову анальогія: „Сюїта з танків Куперена" Штравсса. Два творці — два світи. Кому котра більше подобається — річ смаку. Мені — Штравсівська.

Дуже цікаво задумано „Болеро": один короткий мотив (мабуть оригінальний народній еспанський) — переведений через усі групи інструментів, у постепенній ґрадації, на тлі монотонного, двох-тактового ритмічного мотиву малого барабанчика. В цій ідеї того ритмічного мотиву є Равель справді великим — маленький барабан виростає до ролі сольового інструменту, не вимагаючи зрештою від ніякого віртуоза спеціяльних кваліфікацій. Уважаю, що це одна з найсильніших прикмет орхестровки Равеля: вміння використовувати ударні інструменти в найрізнородніших ефектах, маючи однак все на увазі природні, невеликі, дані звичайних орхестрових „ударників". Стравінський, який в розвитку техніки ударних інструментів зробив епоху — пише все для віртуозів; Равель — для звичайних „смертних". Фортепяновий концерт — останній твір Равеля — здобуде собі мабуть скоро популярність, головно завдяки своїй блискучій віртуозній третій, фінальній часті. Як цілість — це більш „концертик", як концерт, хоча й ставляє найвищі завдання перед піяністом та орхестрою. Солісткою була п. Маргарита Льонг — піяністка першорядна, яка просто „переviконала" всі завдання концерту, всецило піддержуючи своєю певністю і спокоєм орхестру і диригента — композитора.

Врешті один не оригінальний твір: фортепянова сюїта Мусоргського, цього батька імпресіонізму, — „Картини з виставки", орхестрована Равелем з цілою тонкістю, фінезією і барвистістю, яких він є мистцем. Питаюся сам себе, чи все таки не краще було би, колиб Равель створив за час, який він мусів витратити на написання міліонів нотних голівок партитури „Картинок з виставки" — якийсь власний, оригінальний твір?

Всіми творами диригував сам композитор. При першому піднесенні руки стало всім ясно, що він не диригент; а впродовж концерту — що він за диригування й не повинен братися. Одначе орхестра, зелектризована самою присутністю великого творця, старалася, як можна, і з честю вийшла з досить важкої і складної програми концерту — дарма, що деревляні інструменти не все могли відповісти своїм завданням, поставленим композитором очевидно на підставі його досвіду і знайомости французьких, себто найкращих у світі, деревляних духовиків.

Сюїтою Мусоргського диригував здебільшого львівської опери Адам Доляжицький; на звичайно — з великим темпераментом, повною свідомістю власної ініціятиви і прекрасно ведучи орхестру

Нова квітка з цензорського городця у Львові.

Вже три місяці йде посилка з Букарешту до Львова — і все ще не може дійти!

До тих конкретних прикладів, які ми навели в останніх часах для ілюстрації пануючих у Львові відносин із поліційно-політичною цензурою почтових посилок, додаємо оце ще один маркантний випадок.

Ось пише нам 11. ц. м. відомий український журналіст Дмитро Геродот, який від літ живе у Румунії, що яких три місяці тому вислав з Букарешту на адресу Видавництва „Хортиця" у Львові рукопис споминів визначного українського громадського діяча, д-ра генерал-хорунжого Мартина Галина. Спогади відносяться ще до передреволюційної доби та змальовують життя українців у царській Росії, так, що навіть не може бути мови про те, щоби вони могли мати бодай один рядок, який входив би в колізію з обовязуючими законами у Польщі! Цей поручений лист зі скриптом до нинішнього дня не дійшов до В-ва „Хортиця", при чому про прихід листа до Львова і тутешні його періпетії не повідомлено ані адресата ані висилаючого, який на превелике своє здивування і збентеження довідався з урґенсів В-ва, що листа нема. Найболючіше в даному випадку те, що автор не має дуплікату свого рукопису і є просто в розпуці за долю свого твору.

Очевидно, що лист не пропав. Він напевне щасливо прийшов зараз таки на другий день, після надачі його у Букарешті до Львова (почтовим вагоном при міжнародньому поспішному потязі, який щоденно двічі курсує на лінії Констанца—Варшава), і тут, на почті, мабуть відчинили його *митні* урядовці, як лист з митного погляду „підозрілий", та „не знаючи чужої азбуки" передали органам 1-ої адміністраційної інстанції до пресового відділу городського старости (дирекції поліції) у Львові. Там теж мабуть і спочиває той „підозрілий" рукопис уже 3 місяці.

У цьому випадку та сама „заковика", що у величезній більшості попередніх випадків: 1) почтові власти не повідомляють адресатів про прихід листа (посилки) і хтось там собі відчиняє листи на власну руку (чи це „митна" ревізія, чи яка інша — це річ байдужа); 2) почтово-митні урядовці не вміють по українськи та на українську азбуку глядять як на китайську і 3) у пресовому відділі городського староства не можуть собі порадити з масовим напливом „підозрілих" листів і посилок, — тим більше, що розглядають їх без ніякого повідомлення адресатів, *a npiopi* — видно — виключаючи правдивість і обєктивність тих увага. До цієї останньої точки: Коли би принаймні покликали когось відповідального з В-ва „Хортиця" до відповідного достойника у пресовому відділі городського староства, то нема ніякого сумніву, що він умів би вмить *доказати*, що зміст, тенденція і весь характер заквестіонованого рукопису не може викликувати сумнівів...

При цій нагоді додаємо, що памятковий Альманах „Над синім Дунаєм", про який ми згадували останнім разом, усе ще не дійшов з Відня до рук адресатів. Іде вже акуратно місяць...

З парляментарного терену.

Дальший список інтерпеляцій У. П. Р

1) Інтерпеляція ч. 65. з дня 24. лютого 1932 р. послів Українського Клюбу до пана міністра внутрішніх справ і пана міністра справедливости в справі погроз повітового старости в Дрогобичі п. Яна Емерика під адресою українського населення.

2) Інтерпеляція ч. 69. з дня 7. березня 1932 р. до пана міністра віроісповідань і освіти і пана міністра внутрішніх справ у справі втягання учительства української національности до організації „Зволзкуф Стшелєцкіх".

3) Інтерпеляція ч. 70 з дня 8. березня 1932. до пана міністра внутрішніх справ у справі провокаційного спонукування постерунковим Яном Дроздом з Окопів св. Тройці, борщівського повіту селян, що пильнували стирти збіжа, підпалювати стирти.

4) Інтерпеляція ч. 75. з дня 9. березня 1932. до пана міністра внутрішніх справ і пана міністра скарбу в справі стягання стемплевих оплат від дозволів на право побуту у прикордонному поясі.

5) Інтерпеляція ч. 76. з дня 9. березня 1932. до пана міністра праці і суспільної опіки у справі недокінчення праці ліквідаційної комісії Пенсійного Інституту українських приватних службовиків у Львові.

6) Інтерпеляція ч. 77. з дня 12. березня 1932. р. до панів міністрів військових справ, внутрішніх справ і рільництва в справі відшкодування для селян громади Сянічок, пов. Сянік, львівське воєвідство, за ґрунти, заняті військом на гостре стріляння.

—o—

Будуймо доми!

Організація будівельної щадниці.

Дня 17. березня ц. р. відбулися сходини в справі оснування будівельної щадниці в Клюбі Українського Технічного Товариства. Нарадою проводив мґр. *А. Корчинський*, реферували інж. *А. Мілянич* та інж. *Витковицький*.

В рефератах предлоґенти представили ціль будівельної щадниці, яка є щадничо-позичковою кооперативою з такими завданнями: 1) члени складають щомісячно вкладки, які творять обороговий капітал кооперативи; 2) кожний член по 5 роках може дістати гіпотечну позичку на будову або купно дому, відповідну у своїй висоті до складаних ним щомісячних вкладок (20 зл. місячно — 10.000 зол. позички); 3) кожний член сплачує позичку у висоті звичайного чиншу (коло 90 зол. місячно від 10.000 зол. позички); 4) кожний член по 5-ох роках і одержанні позички є обезпечений на випадок смерти і коли помре, не сплативши позички, то його рідня її більше не сплачує, бо обезпечеве товариство вирівнює рештуючу квоту кооперативі.

Такі щадниці масово поширені в Америці, Англії і Німеччині. І так в Англії *було* в 1928. р. 1.035 таких щадниць з 1.856.000 членами, в Америці 12.600 щадниць з 12.000.000 членами, які збудували 35 прц. всіх збудованих у тому році домів.

Є всі дані, що ця форма кооператив у нас теж прийметься і дасть добрі висліди. Дальшу підготовку справи передано комісії у складі: інж. А. Мілянич, інж. Витковицький і інж. Весоловський.

Дещо із Закарпатської Руси.

Чеський письменник Іван Ольбрахт написав нову велику книжку із життя народу Закарпатської Руси під заголовком: „Шоґай-лоупежнік" („Пастух-опришок"). — На Закарпатті появилося цього року дуже багато ворон, — головно по містах — що люди не можуть дати собі з ними ради. Ворони прилітають великими стадами та клюють усе, що попадуть. В Ужгороді рішилися витроювати ворони. — Празькі жиди зібрали вже чверть міліона ч. к. і багато одежі, харчів та ліків для своїх голодуючих одновірців на Закарпатті. — Чеський письменник Войтіх Лев написав книжку „Брана на Виход" (Ворота на Схід), у якій змальовує життя закарпатських русинів. — Знову отворили комунікацію літаками на шляху Прага—Ужгород.

В справі підводних суден.

ЖЕНЕВА, 18. III. ПАТ. Морська комісія розброєвої конференції відбула вчора останнє засідання перед великодніми феріями. Обмірковували справу границі віку для кораблів і справу заступлення старих кораблів новими. В часі дискусії представник Франції вказав на величезне значіння, яке мають для Франції підводні судна. Як відомо, кількох делеґатів, особливо брітійський та американський, виступило з пропозицією знести підводні судна. Остання заява делеґата Франції була відповідю рішучого спротиву щодо цієї пропозиції.

За самовизначення Грузії.

ЖЕНЕВА, 18. III. ПАТ. Предсідник національного уряду Грузії вислав предсідникові розброєвої конференції письмо, в якому відмовляє радянській делеґації права забирати голос іменем Грузії та стверджує, що справжній мир залежний від самовизначення народів.

Політичний розем в Німеччині.

БЕРЛІН, 18. III. ПАТ. За почином церковної влади президент німецької республики оголосив декрет, яким уводить від 20. ц. м. до 3. квітня ц. р. примусовий розем між політичними партіями. В тім часі не вільно відбувати політичних зборів, влаштовувати походи й поширювати політичні відозви.

—o—

В справі німецько-румунської торговельної умови.

БУКАРЕШТ, 18. III. ПАТ. Німецький уряд за посередництвом свого посла в Букарешті запропонував Румунії торговельну умову на основі преференцій. Румунський уряд не заняв досі [illegible] супроти німецької пропозиції, яку [illegible] маневром проти співпраці [illegible] країв.

Дрібні вістки.

До Москви приїхала делеґація гіндуських безбожників, щоби познакомитися з протирелігійною акцією в Радянщині.

Провідник австрійської Геймвери кн. Штаремберґ має довги на 4 і пів міліона шилінгів.

Економічний огляд.

Польща і проект наддунайської федерації.

У справі наддунайського бльоку переговорюють тепер заінтерессовані „патрони", а саме Франція, Англія, Італія і Німеччина, узгіднюючи свої „штандпункти". Заінтересовані партнери тимчасом ведуть широкі дискусії в пресі і якщоб ми хотіли розглядати шанси реалізації цього проекту через призму австрійських, мадярських, румунських та інших пресових голосів, то мусіли б відразу поставити хрестик. У польських колах замітне є дальше хвилювання з цього приводу, що Польщі концепція Тардіе взагалі не бере під увагу. Вже 9. ц. м. зїхались у Варшаві польські посли з Будапешту, Відня, Праги, Букарешту і Софії та приняли — як подала „Газ. Ганд." — доволі мінорні постанови. Істнують — мовляв — ріжні можливости винагородити собі втрати, які понеслаб Польща на середньо-европейських ринках. Тимчасом мін. Залеський, який найшовся тепер у Парижі з нагоди похоронів Бріяна, — робить добру міну до злої гри і хвалить у тамошній пресі проект Тардіе, не згадуючи ні словом про загроження польських інтересів.

На піднесення сільського господарства.

З уваги на те, що неоплатність сільського господарства спричинила його екстенсифікацію, варшавський уряд поробив заходи, аби пустити в село штучні погної, машини та рільниче приладдя на дуже приступних умовинах (низькі ціни, довгоречинцеві кредити і т. д.). Рада міністрів рішилась дати гарантію до 6 мілі. зол. за евентуальні втрати фабрик при кредитовій продажі штучних погноїв. Ця Рада має теж покликати до життя Центр. Фін. Рільничий Комітет із численними територіяльними (воєвідськими) експозитурами, якого завданням буде вести акцію фінансового оздоровлення рільництва, вокрема його віддовження.

Польсько-німецькі переговори.

Все ще невідомо, який буде кінцевий вислід розмов, що з ініціятиви польського уряду ведуться вже цілу декаду днів у Варшаві, а в яких із німецької сторони беруть участь високі міністеріяльні урядовці та ріжні фахівці. Те, що досі появилося в пресі, залишає дуже малу надію на те, аби нім.-польська митна війна справді покінчилась, або бодай не загострювалась через пристосування німцями „обертаріф"-и у взаєминах із Польщею від 1-го квітня ц. р. Одна сторона закидає другій, а ця знов першій, бажання навмисне залишити завогнений стан у сусідських взаєминах.

Тенденції „господарського бльокування" в Европі.

Між Францією, Швайцарією, Голяндією і Бельгією ведуться переговори про створення господарського бльоку. Одночасно франц. комітет европейської митної унії на 5 річному засіданні, що саме відбулося, приняв резолюцію, в якій домагається від уряду, аби в порозумінні з Німеччиною, Англією, Італією і Бельгією старався зреалізувати женевську постанову з 26. вересня 1931 про „утворення великого спільного ринку" на території Франції, Німеччини і сусідніх держав, яка згодом уформилась би у заг.-европейську господарську митну унію.

В Англії.

Очі цілого світа звернені тепер на Англію, що скорим темпом повертає до здоровля, виявляючи настрій, питомий реконвалесцентам. Бюджетові доходи за останні 3 місяці збільшились так, що 1. квітня ц. р. бюджетовий рік замкнеться надвишкою біля 15 міл. ф. шт. Біляносовий дефіцит помітно меншає. Сильний доплив золота і девіз (не тільки з заграниці, але теж як наслідок спекуляції на звишку фунта і знижку золота самих англійців) та розумні посунення уряду в фінансовій політиці проломили недовіря мас. Приватна дисконтова стопа тепер всього 3 відс., себто нижча, ніж офіціяльна. Чемберлен заповів уже поворот до золотої бази („я не бачу кращої бази, ніж золото..."). В урядових колах дискутують справу постійного імперіяльного господарського парляменту, що мав би пляново регулювати товарообмін В. Британії й домінів.

В Румунії.

Одним із маркантних обявів фінансової скрути є хронічне залягання державних інституцій з платнями. Румунський уряд — як подає черн. „Час" — обіцяв на рішуче домагання делегацій учителів, духовенства і т. д. вирівняти залеглости по кінець 1931 р. А цеж уже половина березня 1932!

В Греції.

Сильне задовження за границею і необхідність дотримати зобовязання загрожує золотим резервам емісійного банку та разом із тим валюті. Греція старається ціною фінансової кураторі дістати через фінанс. комітет Ліги Націй позичку 2 і пів міліона золотих фунтів та мораторію у сплаті загр. довгів на 5 літ.

В Японії.

Ще під кінець м. р. японці теж відступили від золотового паритету і через те курс ени понизився на 20%. У наслідку воєнних операцій, що затягнулись, депреціяція поглибилась так, що сьогодні японський гріш затримав усього 77 відс. первісної вартости. Японські банкирі натискають на уряд, аби він повів політику інфляції.

Н—вич.

ЗМІНИ В ПОЛЬСЬКОМУ УРЯДІ.

У звязку з замкненням сесії сойму рахуються із реконструкцією кабінету ще може й перед святами. Уступить теж міністр земельних справ Янта-Полчинський, а його місце займе міністр зем. реформ Козловський. М-ство земельних реформ скасують.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ ПРИЗНАЮТЬ СРСР.

МОСКВА, 18. III. ПАТ. Більшовицька преса повідомляє, що деякі вашингтонські кола обговорюють справу визнання СРСР. Зл. Держави хочуть визнати СРСР., щоби так устійнити на Дал. Сході рівновагу сил. Задля переговорів вишлють до СРСР комісію.

ЯПОНІЇ ГРОЗИТЬ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ

ТОКІО, 18. III. ПАТ. Пропозиції в справі перемиря прислали японському повновласному міністрові в Китаю. Японія годиться, щоби умовини обмежилися до 3 точок китайського меморіялу, одначе яп. згода на перемиря передбачує конференцію круглого стола, на якій обговорюватимуть справу бойкоту та небезпеку в звязку з відкликанням яп. військ із Манджурії.

ШАНГАЙ, 18. III. ПАТ. У переговорах наступила перерва, а зацікавлення переходить мабуть на внутр. положення Японії у звязку з чутками про держ. переворот, який грозить Японії.

ЗАВОРУШЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ В ПАРИЖІ.

В Парижі прийшло до великих заворушень, які викликали безробітні, попавши в конфлікт з поліцією.

Страйк у друкарні „Бібльос".

В пятницю, 18. березня в друкарні підприємства „Бібльос" почався страйк складачів. Причина страйку криється в тому, що складачі відмовились від виконування зобовязань, які приняли на себе в індивідуальних договорах, а чим ніяк не могла погодитися управа підприємства. Таке становище управи дало складачам претекст до заініціювання італійського страйку. Ця подія в „Бібльосі" робить дуже прикре враження, а то тимбільше, що останніми часами ми не бачили у Львові в ніякому підприємстві аналогічних мотивів страйку.

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗАТВЕРДЖЕННЯ ДИСЦ. КАРИ ПОС. М. РУДНИЦЬКОЇ.

Соймова регуляйнова комісія та посольської неззайманости розглядала відклик пос. Міл. Рудницької від дисц. оречення маршала сойму. Пос. Рудницьку на одному зі засідань сойму маршал сойму прикликав до порядку та записав до протоколу. Пос. **Загайкевич** вніс, щоби комісія звернулася до маршала сойму, аби уневажнив дисц. кару, наложену на пос. Рудницьку. Її записали до протоколу за критику поведінки президії сойму в звязку з уконститууванням суду чести для полагоди конфлікту пос. Рудницької з пос. Валевським (ББ).

Представники Кл. Люд. піддержали внесення пос. Загайкевича та заквестіонували права маршала до визначування дисц. кар за промахи послів, яких допустилися поза соймовою салею. Представники Стр. Нар. заявилися за злагідненням кари за перший промах і за скасуванням кари за другий промах. Пос. Рудницька не допустилася в другому випадку ніякого промаху, бо письмо до маршала сойму зредагувала поправно. Представники опозиції висловили теж сумнів щодо справедливости постанови президії марш. суду в справі визначення суперарбітра посла ББ. Представники Клюбу ББ. спротивилися становищу пос. Загайкевича та Стр. Народового, ствердили, що мовляв пос. Р. у письмі зробила закиди, які обиджували повагу маршала та президії сойму, тому маршал мав право припоровити дисц. кару.

В голосуванні голосами ББ. відкинули відклик пос. Рудницької.

—o—

ЗАМКНЕННЯ СЕСІЇ СОЙМУ ТА СЕНАТУ.

У суботу замкнули звичайну сесію сойму та сенату. Передполуднем радив сенат, полагодив останні закони, опісля марш. Рачкевич зясував праці сенату та сен. комісій. З бажаннями веселих свят замкнув засідання.

Кілька годин опісля зібрався сойм. При кінці засідання вийшли зі салі НД, словянські меншини, НПР., ХД., Стр. Люд., ППС. Опорожнені місця заняли посли ББ. На салі були лише посли ББ., німецького та жидівського клюбу.

Маршал сойму виголосив подібну промову, як маршал сенату. Опісля прем. Пристор відчитав декрет президента про замкнення звич. сесії сойму.

Спортові висліди.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ЕВРОПИ В БЕРЛІНІ

Австрія—Німеччина 1:1 (0:0, 0:1, 1:0).
Австрія—Чехословаччина 3:0 (2:0, 1:0, 0:0)

НОВИНКИ

— Чи це можливе? Як відомо, наслідком відомої „фотографічної“ афери голова Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові д-р К. Студинський був приневолений покинути своє становище, згідно з порадою Виділу, аж доки цієї справи ближче не розяснять заповіджені судові процеси. Тимчасом, як довідуємось, д-р К. Студинський надалі виступає в Наук. Т-ві ім. Шевченка в характері голови „Фільольогічної Секції“ і на день 19. III. скликує там засідання. Цікаво, як до цього поставляться члени цієї Секції?

— Виставка малюнку й рисунку XV—XVIII. в. у Національному Музею буде в неділю, 20 березня, в год. 12-ій пояснена зогляду на укр. мистецтво і його сучасні напрямні.

— Нова ревія „Цвіркуна“. В неділю 20. ц. м. в год. 8 вечором відбудеться у „Цвіркуні“ премієра нової ревії п. з. „Бо хто не ризикує“. На програму ревії складається 13 точок, у тім актуальні, дотепні скечі: „Реформа подружа“ Р. Сливки та „Засідання Комітету Будови Театру“ й інші. Нові танці „цвіркунчат“ та співи п-ні Эрлян доповнюють цю цікаву програму. Оригінальний фінал „Бо хто не ризикує...“ закінчує веселий, повний гумору та безжурного сміху вечір. Пополудні в год. 4. відбудеться вистава народньої оперети „Сватання на Гончарівці“ по найнижчих цінах.

— Україніка. У париському місячнику „Affaires Etrangères“ („Закордонні справи“), що виходить під редакцією відомого історика й публіциста Альберта Муссе та правника-фахівця в питаннях Ліги Націй Жана Ре, в числі з 25-го лютого видруковані І. Борщаком статтю „Бургундський диплямат на литовсько-українських землях в XV в.“ та рецензія на бібліографічні праці відомого болгарського вченого д-ра Миколи Міхова, директора софійської Національної Бібліотеки. — У Римі в „Товаристві для морального та релігійного поступу“ оголошено на 20-го ц. м. відчит п. Є. Онацького „Про останки старовинних космогоній в українськім фолькльорі“.

— Виїзд до Аргентини. Польська й аргентинська влади не ставляють покищо ніяких перепон самотним хліборобам, хліборобським родинам, бездітним або з дітьми, при виїзді до Аргентини. На виїзд емігранти мусять мати гроші на корабельну карту 950 зол. і 305.60 зол. на оплату аргентинської візи. Незалежно від цього можуть їхати родини поселенців, що складаються щонайменше з трьох осіб здатних до праці і мають крім оплати коштів дороги й аргентинської візи ще 150 долярів на купно землі і загосподарювання. Землю можа дістати дешево на довгі сплати.

— Еміграція в лютому ц. р. До Злучених Держав П. А., Канади, Бразилії, Аргентини, Франції й інших заморських країв виїхало в лютому 717 осіб.

— Катастрофа на Галицькій вулиці у Львові. Вчора передполуднем надїхав автом із Галицької вулиці Осип Шнайдер; на розі Ринку авто зударилося з трамваєм ч. 1 і розбилося. Шофер тяжко ранений.

— Львівська хроніка. В салі торговельно-промислової палати мало відбутися віче безробітних умових робітників, прийшло 70 осіб. Комісар поліції розвязав віче, бо городське старостово не було повідомлене про нього. — На вул. Пильникарській посовгнулася Янина Бліхнер і зломила ногу. — У Саській гостинниці застрілився 30-літний дідич із Гройца Іван Гробіцький; догадуються, що причиною самовбивства було нещасне кохання. — На голову памятника А. Голуховського в езуїтському парку натягнув хтось мішок з соломою, зняла мішок пожежна сторожа. — Перемиського громадянина Володимира Шмитеру переїхав невідомий візник біля головного двірця, потовченого, зі зломаною ногою завезли до Перемишля —

— З краєвої хроніки. Цукроварню в Житині біля Рівного продали на ліцитації за 2.500.000 зол. Купив Мозер із Варшави. — В лісі між Прислупою і Туркою знайшли висільника Прокопа Топоровича, при ньому знайшли зашиті в мішечку на грудях 1.000 долярів. — Застрілився в Золочеві капраль Казимир Бухарський, бо не приняли його до кордонної сторожі. — У Чорткові арештували обманця Стефана Шенсняка, який вимантив від деяких поляків разом до 1000 зол. — Арештували Ксеньку Лукаву з Кобиволок, копичинецького повіту, під закидом намаганого вбивства нешлюбної дитини. — Слідство виявило, що 20-літня Марія Зарічна з Козельник під Львовом скінчила самогубством; родичі не хотіли дати їй віна й вона напилася лізолю.

— Три присуди смерти в Рівному. Вчора суд в Рівному засудив убивників капітана Лопатки на кару смерти — Станіслава Зизека, Олексу Дуная та Василя Трача, на 4 роки важкої тюрми Конрада Грабчика, Микитюка на 8 місяців тюрми. Залізничника Бавицького звільнили. Капітана Лопатку та серж. Ройка вбили в ночі 1. травня 1931 р. в поїзді на шляху Сарни—Ковель і зрабували 3.600 зол. Розправою кермував В. Грохольський, обвинувачував підпрок. Сигецький.

— ДПУ за працею. ПАТ повідомляє з Москви: Ленінградське ДПУ арештувало двох більшовицьких громадян під замітом замаху на особовий поїзд між стаціями Молосковичі й Руда балтійського шляху. Одного засудили на кару смерти, другого на кару 5 років важкої тюрми та 5-літнє заслання.

— Справлення помилок. У вчорашньому числі „Діла“ зайшла помилка в новинці з товариства „Плай“. Темою викладу інж. С. Пастернака на курсі провідництва по Львові була геольогічна будова околиці Львова, а не історія Львова.

——o——

З судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО УВО ЧИ ПАК ОУН.

Дня 16. березня ц. р. відбулася перед лавою присяглих окружного суду в Станиславові карна розправа проти *Романа Богдана Фодчука*, ученика 6. кл. української гімназії в Ржевницях коло Праги, обвинуваченого у злочині головної зради з § 58 ц. к. з. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він будучи в порозумінні з членами УВО чи пак ОУН, дня 5. липня 1931. переносив через границю у Вороненці з Чехословаччини в ціли поширення більшу кількість друків і видавництв революційно-протидержавного змісту.

Предсідником трибуналу був суддя окр. суду Хмельовський, вотантами судді: Маркевич і Броніковський. Обвинувачував віцепрокуратор Матковський, боронив д-р Олександер Чорненко, адвокат у Станиславові. Розправа тревала цілий день.

Свідками обвинувачення були самі постерунковi й урядовці митного уряду у Вороненці. З друків і видавництв, які заквестіоновано при ревізії, лише частина виявилася такою, якій відібрали дебіт, або яку в Польщі сконфіскували.

Після вимові оборони д-ра Чорненка, який і в часі розправи, і в кінцевій своїй промові виказав хиткість акту обвинувачення, суперечности в зізнаннях свідків та збив докази, що нібито промовляли за приналежністю обвинуваченого до УВО, лава присяглих (в якій засідав лиш один українець) заперечила головне питання щодо вини в напрямі злочину головної зради 10-ма голосами, а евентуальні питання щодо вини: перше в напрямі злочину заколоту публичного спокою заперечила 8-ма голосами, друге в напрямі проступку з § 300 к. з. 6-ма голосами.

Трибунал увільнив підсудного від вини й кари, так, що він негайно вийшов на волю. Прокуратор досі касації не зголосив. Обвинувачений пересидів у слідчій вязниці в Станиславові 8 і пів місяця.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗДОГАДНОГО ЧЛЕНА УВО В БЕРЕЖАНАХ.

У Бережанах покінчився черговий політичний процес *Осипа Барана*, 30-літнього студента техніки, за злочин головної зради з 58 §. На основі вердикту присяглих суддів трибунал засудив обвинуваченого на 6 місяців важкої тюрми з врахуванням слідчої вязниці від 7. II. 1931. р. до 27. I. 1932. р. Розправою кермував суд. Уранович, обвинувачував підпрокур. Омберек, боронили д-р Західний і д-р Бемко.

СПОРТ.

ЛЬВІВСЬКА ЛІГА КОПАНОГО МЯЧА.

В неділю, 13. ц. м., відбулася у Львові конференція представників передових клюбів дотеперішньої А-кляси в ціли створення, на взір Шлеська, львівської Ліги копаного мяча. До новицої Ліги має належати виїмково лише в 1932 р. 7 клюбів, а саме: Україна, Гасмонея, Легія, Ольд-Бої (Львів), Польонія (Перемишль), Ревера (Станиславів) і Погонь (Стрий). Постійне число членів Ліги буде 8; як осьмий член увійде на 1933 р. мистець А-кляси. Тому також в ц. р. ніхто з Ліги не спаде до А-кляси. Мистець львівської Ліги буде змагатися за вхід до загально-державної Ліги з мистцями інших округ, як і досі.

В А-клясі буде в ц. р. також виїмково лише 6 клюбів, а саме: Світезь, Другий Сокіл, Гесовія, Бяли Ожел, Погонь I. Б. і Чорні I. Б.; також ніхто не злетить з А-кл. до Б-кляси, а мистець її увійде до львівської Ліги. На 1933 р. увійдуть до А-кляси ще три найсильніші дружини з Б-кляси, так, що А-кляса, подібно як і львівська Ліга, матиме на будуче 8 членів; найліпша дружина буде заміняватись щороку з найслабшою в Лізі, а кінцева з мистцем Б-кляси.

Цей сміливий і цікавий проект реорганізації мистецтв приняли майже всі клюби дуже радо, так, що він повинен перейти на надзвичайних загальних зборах ЛЗОПН. А навіть на випадок спротиву зборів рішили клюби наміченої Ліги змагатися за мистецтво лише між собою.

Ця реорганізація видається назагал корисною для життя й існування товариств львівського копаного мяча. По-перше всіх змагань за мистецтво буде мати кожна дружина лише 14 (а в ц. р. навіть 12), так, що могтиме у вільних від мистецтв днях змагатися частіше, як досі, з сильнішими противниками, що безперечно піднесе рівень гри. Дальше принайменше в одному році не буде висіти над цілим клюбом той грізний меч Дамокля — спадок до нижчої кляси, що дасть змогу по кількох важких роках боротьби відпочати й випробувати без риску і більшої страти для клюбу молоді сили. Також саме розділення дотеперішньої А-кляси на Лігу і А-кл., а тимсамим погрупування всіх дружин на 4 кляси, повинно викликати більшу живучість серед клюбів і ще більше зацікавлення публики до копаного мяча.

Д.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

УКРАЇНСЬКА ЛЮДНІСТЬ С.С.С.Р. Праці Українського Наук. Інституту. Том I. Серія статистична, книга 1. Варшава 1931, стор. 160, 8°. — Зміст: Передмова. — В. Садовський: Огляд літератури про українську демографію. — Т. Олесевич: Загальний нарис території і населення УССР. — О. Питель: Національні відносини на Україні в світлі статистики. — О. Чубенко: Реєстрація мовної і національної ознаки в переписі 1926 р. — Т. Олесевич: Розселення народностей УССР. — В. Садовський: Українці поза межами УССР по перепису 1926 р.

ЖУРНАЛИ.

„ЗИЗ“, ч. 6. 15 березня. Зміст: Покарназаловий каценямер. По карнавалі. Кажуть... 19 §. Виділові „Просвіти“ в альбом. Що чувати? Ред. Крушельницький у Курері Львівськім з поза...а. Проектовані радіові українські авдиції. Чесний дядю! Данило Паломник посмішним поїздом по Европі. Окрушки карнавалу. З теки малого Ромця. Дрібні дотепи та карикатури.

——o——

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 18. III. 1932 за масло експортове та десерове прісне 3.60 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1.20 зол., кону... 1.60.

На найближчі Великодні Свята -- найбільший вибір весняної обуви

Не відкладайте своїх орудок аж на останні передсвяточн дн .

Просимо відвідати нас якнайскоріше! **Bata**

Театри.

Великий Театр.

Субота, 19. III. год. 4. попол. Академія корпусу кадетів.

Субота, 19. III. год. 7.30 веч. „Дзяди".

Неділя, 20. III. год. 3.30 попол. „Люди в готелі".

Неділя, 20. III. год. 7.30 веч. „Дзяди".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 19. III. год. 8. веч. „Щастя від завтра".

Неділя, 20. III. год. 4 попол. „Роксі".

Неділя, 20. III. год. 8. веч. „Щастя від завтра".

Кіна.

АПОЛЬО: „Багряна гондоля" (Шільдкравт. Дор. Бушіе).

КАСІНО: „Трейлер Гори" (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „Quo vadis".

ЛЕВ: „Легіон хоробрих", „Новочасне подружжя".

МАРУСЕНЬКА: „Quo vadis".

МІРАЖ: „Доля", „Камелієва жінка" (Ол. Діма).

ОАЗА: „Чотирьох із легії".

ПАН: „Історія гріху", „Княжна джезбенду".

ПАЛЯС: „Циганські романси" (Бриґіда Гельм).

ПАСАЖ: **Нечинний.**

ПРОМІНЬ: „Граф Каліостро".

СОНЦЕ: „Володарка долара", „Неаполітанець".

СТИЛЕВЕ: „Маски Ервіна Райнера".

УТІХА: „Король нічних клюбів", „У степах Арізони".

ХИМЕРА: „Співець Парижа" (Моріс Шевальє).

Програма радіо.

Понеділок, 21. березня 1932.

Ляйпціґ (253,3) 16.00 Концерт. **Міляно** (331,4) 20.20 Легка музика. **Льондон** (356,3) 22.00 Концерт. **Гельсінґфорс** (361,1) 19.10 Спів. **Гамбурґ** (372,2) 18.05 „Безробітні жінки". **Букарешт** (394,2) 21.20 Концерт. **Сотенс** (403,8) 16.32 Концерт. **Берлін** (419) 22.30 Концерт. **Рим** (441,2) 22.1 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) 16.20 Виклад для молоді. **Прага** (488,6) 20.00 Концерт. **Брюселя** (509,3) 19.30 Концерт. **Відень** (517,2) 15.20 „Молодь для молоді". **Рига** (525,4) 19.05 Концерт. **Мінхен** (532,9) 16.20 Концерт.

Вівторок, 22. березня 1932.

Льондон (356,3) 20.15 Композиція. **Гельсінґфорс** (368,1) 17.00 Концерт. **Гамбурґ** (372,2) 18.05 „З подорожі по Тибеті". **Букарешт** (394,2) 17.00 Румунська музика. **Сотенс** (403,8) 18.00 Концерт. **Берлін** (419) 18.15 Література. **Рим** (441,2) 22.00 „Перша пригода". **Лянґенберґ** (472,4) 19.30 „Фавст". **Прага** (488,6) 15.30 Пісні. **Мінхен** (532,9) 16.20 Концерт. **Ленінград** (1000) 16.00 Виклад для лікарів. **Москва** (1481) 18.00 Література.

Львівське радіо.

Неділя, 20. березня 1932.

Львів (380,7) 9.30 Богослуження. 11.58 Час із Варшави. 14.00 „Про весняні барболі". 14.20 Концерт. 14.40 „Перші весняні роботи". 15.00 Концерт. 15.55 Програма для дітвори. 16.20 Грам. кружок. 16.55 Грам. кружок. 17.15 „Тайни астрольогії". 17.30 „Злий гумор". 17.45 Концерт. 18.00 Всячина. 19.25 Фейлетон. 19.4 Спорт. 20.15 Концерт. 21.55 Література. 22.10 Концерт. 22.40 Поліційна оповістка. 22.45 Спорт. 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 21. березня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Переглад преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 13.15 Господарська оповістка. 13.35 Грам. кружок. 14.45 Грам. кружок. 15.15 Переглад звязку. 15.25 Виклад для матурнстів. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Виклад для матуристів. 16.10 Грам. кружок. 16.20 Навчання французької мови. 16.40 Грам. кружок. 16.55 „Свята для недужих". 17.10 „Край у вогні — Манджурія". 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.10 „Світ чисел". 19.30 Спорт. 19.35 Грам. кружок. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „С. С. Шажинський — польський композитор 1700 р." 20.15 Концерт. 22.20 Фейлетон. 22.40 Поліційна оповістка. 22.45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Проф. Д-р Степан Смаль-Стоцький з Праги зложив замість вінка на гріб свого батька по 131.70 зол. на ціли Т-ва „Просвіти" і „Рідної Школи" і **інж. Франц Кан** з Праги рівнож з того самого приводу 131.70 зол. на ціли „Просвіти". ВП. Жертводавцям складають оба Т-ва щиру подяку. 1573

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

СРІБЛО продає найдешевше — Домбровський-Розварженський — Академічна 2. 1246 13-15

ФОРТЕПЯНИ від 1.600 золотих піяніна від 1.300 золотих, закордонні, знамениті, рівнож краєві на складі, продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, перший поверх. 1523 3—5

КАМЕНИЦЯ нова, триповерхова, з повним комфортом, вільна від переносної такси і 15 літ від податків, з вільним 4-покойовим мешканням, комірне 1000 зол. місячно, на продаж за 12.000 долярів, з тої ціни потручається 7.000 долярів довг на 25 літ, готівка 5.000 долярів. Ігнат, Львів, Куркова 24. Тел. 16-22. 1553 2-2

ГАРНА КІМНАТА з окремим входом до винайму. Вул. Листопада 17. II. пов. праворуч. 1567 1-1

Лише **ШОФЕРСЬКІ КУРСИ** інж. Рота, Львів, Гроттгера 7., тел. 28-72, ведуть шкільні варстати. Дешевий фаховий курс вже розпочався. Оплата низька. Гарантія за вивчення. 1571 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЖУРНАЛІ - Взори Манекіни - КРОЇ

Р. ЛЯНДАВ

Львів, Чарнецького 3.

Насіння добірне й перевіряне шляхотних ярин, квітів, пашних буряків. Цінник гратіс. Д-р З. БАХ, інж. агр. Львів, Ринок 2 (Ріг Домінїканської). Тел. 67-32

МИХАЙЛО ВОЗНЯК **ІВ. БЕЛЕЙ І ОЛ. КОНИСЬКИЙ** До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

Найновіші **СУКОННІ ТА ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ** першорядних бельських виробів купить кожний найкорисніше по крізових цінах **у складі сукна**

А. і М. ДІРР

Львів, пл. Ґолуховських 11 — тел. 67-35. (Дешево, бо в подвірю). 2—8

АЛЬФОНС ДОДЕ **МАЦІЦЬКИЙ** Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3— зол., з почт. пересилкою 4— зол.

14 білих днів

на 50% дешевше.

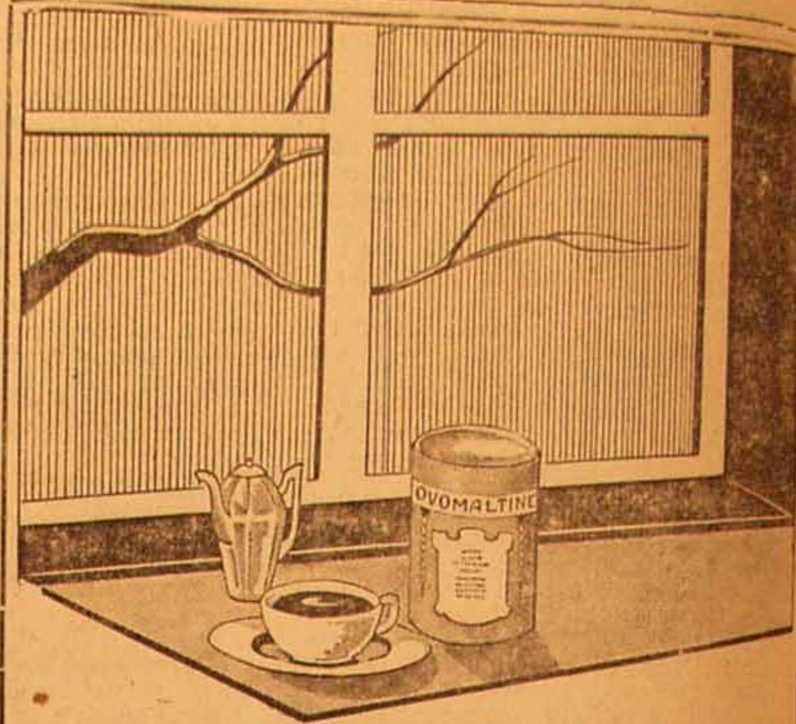
	Зол.
Полотна	65
Ручники кух. і білі	75
Сировець	80
Зефіри	1.—
Оксфорд сир.	70
Оксфорд на фарт.	1.—
Димка на підштан.	1.20
Всипи на подушк.	1.60
Зефір, попеліна	1.60
Батист у квіти на білля	1.30
Перкаліна колір.	1.30
Фіранки	75
Попеліна на сороч.	2.30
Обрусове екстра	3.50
Дамаст на пошев.	4.20
Ручники по	50
Серветки по	60
Хустинки І. по	50
3 хустинки	1.—
3 порохівки	1.—
Ручники купел.	1.10
Стирки корч. по	90
Простирала пас.	3.75
Капи, обруси по	3.75

Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.

Галицький Магазин Новостей

Львів, Галицька 15.

1440 6—10

НАШ ЗМІННИЙ КЛІМАТ

дається нам докучливо відчувати; зміни є такі неустанні, що наша одіж не вистарчає, щоби нас охоронити перед згубними наслідками. Тут помогти може тільки внутрішня відпорність і гарт!

Ті, які постійно вживають OVOMALTYN-Y у високім степені відпорні на наглі зміни воздуху і є менше вразливі на простуду та її прикрі наслідки, тому, що OVOMALTYNA змічнює організм. OVOMALTYNA це віджившчий засіб, богатий у вітаміни, складається з яєць, молока, солоду, какао та має в собі діястазу і лецитину.

Пийте щодня на снідання філіжанку OVOMALTYNY — бо вона дає і сили і радість життя.

OVOMALTINE

Ціни: пушка 125 гр. — зол. 2·50, 250 гр. зол. 4·30, 500 гр. зол. 7·80.

Fabryka chemiczno-farmaceutyczna **Dr. A. WANDER, Sp. Akc.** Kraków.

Можна дістати у всіх аптиках і дроґеріях. — Пробки і брошури висилає безплатно.

Памятайте! Коли в вашій хаті терплять на **КАТАР носа, гортанки і хрипку** вживайте негайно

PINOMETHYL

Ціна зол. 1·75 Ціна зол. 1·75

Pinomethyl хоронить перед катаром носа, гортанки і хрипкою, усуває наслідки катару і є десинфекційним засобом для віддихових органів. — Можна дістати в усіх аптиках, дроґеріях і аптечних складах у Польщі та Данціґу.

Заступництво: „OZON" ЛЬВІВ, вул КОЛЛОНТАЯ ч. 8. 1563 1—4

НОВИНА для Читалень, Хорів, Соколів, Луґів!

ЯГІЛКИ — підручник до виступів на майдані й на сцені, 65 найкращих мельодій на 2 голоси, повні тексти, вказівки до хороводів. Ціна зол. 2.20, з пересилкою зол. 2.50.

Замовляти найдогідніше на грошевих переказах: Д-р Олександер Барвінок, **Львів, Театинська 31.** 1568 1-2

25% ціни знижені!

Першорядна робітня і склад взуття

І. Чорній і О. Берняк

Львів, Руська 3.

Поручаємо в великому виборі ріжного рода весняне взуття.

Ціни знижені — товар солідний!

Вовни на плащі і сукні,

полотна, шифони, зефіри, ковдри, коци, матраци і фіранки поручає

АНТІН ҐУДІЄНС

ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 10, ТЕЛ. 32-54. 1502 2—4

Задатком 10 зол. і рати 5 зол.

можна дістати отомани, канапи, фотелі та ріжні меблі у фірмі: Меблевий Дім

„SILESIA" ЛЬВІВ, БРАЄРІВСЬКА 3. 1206 10-18

ФОРТЕПЯНИ віденські майже нові, Becker-a, Bechstein-a, Oeser-a, Petrof-a, Rösler-a, Wirth-a і ін. від зол. 1.300 на довготермінові сплати. „ДІМ ШОПЕНА", Львів, Сикстуська 11. Тел. 28-03. 1470 4-5

Фортепяни і піяніна нові (Bösendorfer, F. Wirth (з Bösendorfer) Відень. Ціна знижена на 15 проц. наслідком обниження австрійського шилінга. „ДІМ ШОПЕНА", Львів, Сикстуська 11. Тел. 28-03. 1459

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"